

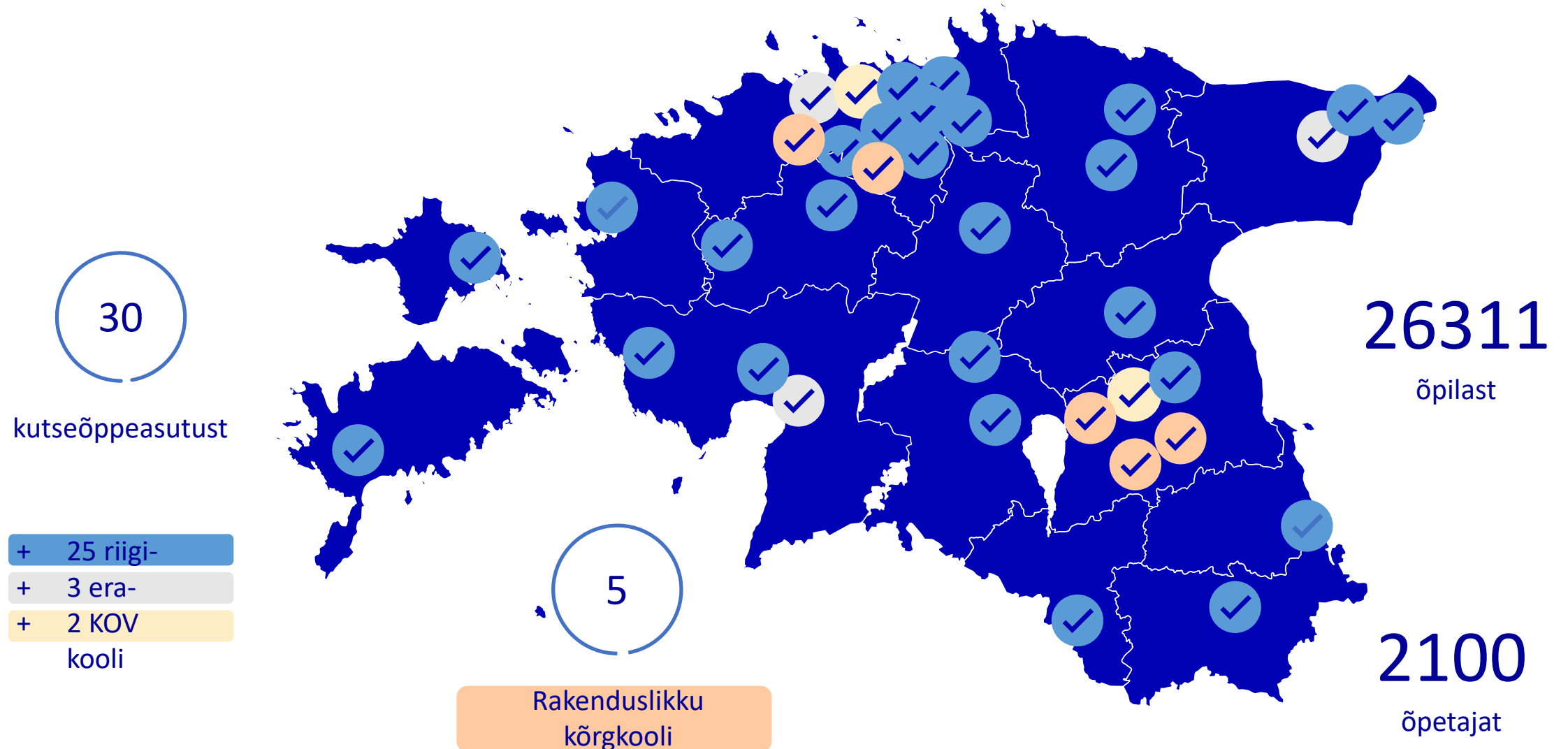

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

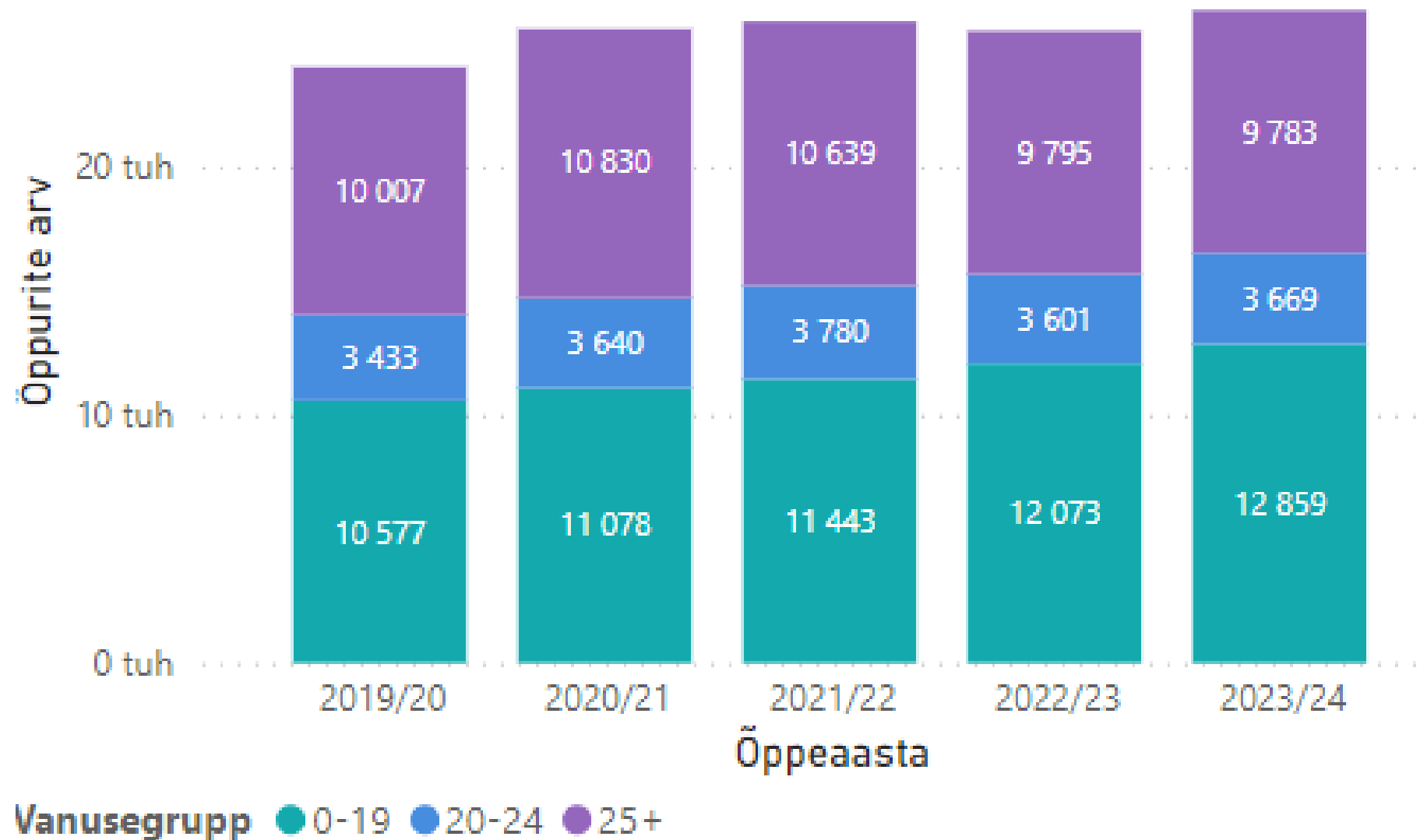
Kuhu lähed kutseharidus?

Aulika Riisenberg
Haridus- ja Teadusministeerium
Kutsehariduse ja oskuste poliitika osakond

Kutseharidus arvudes

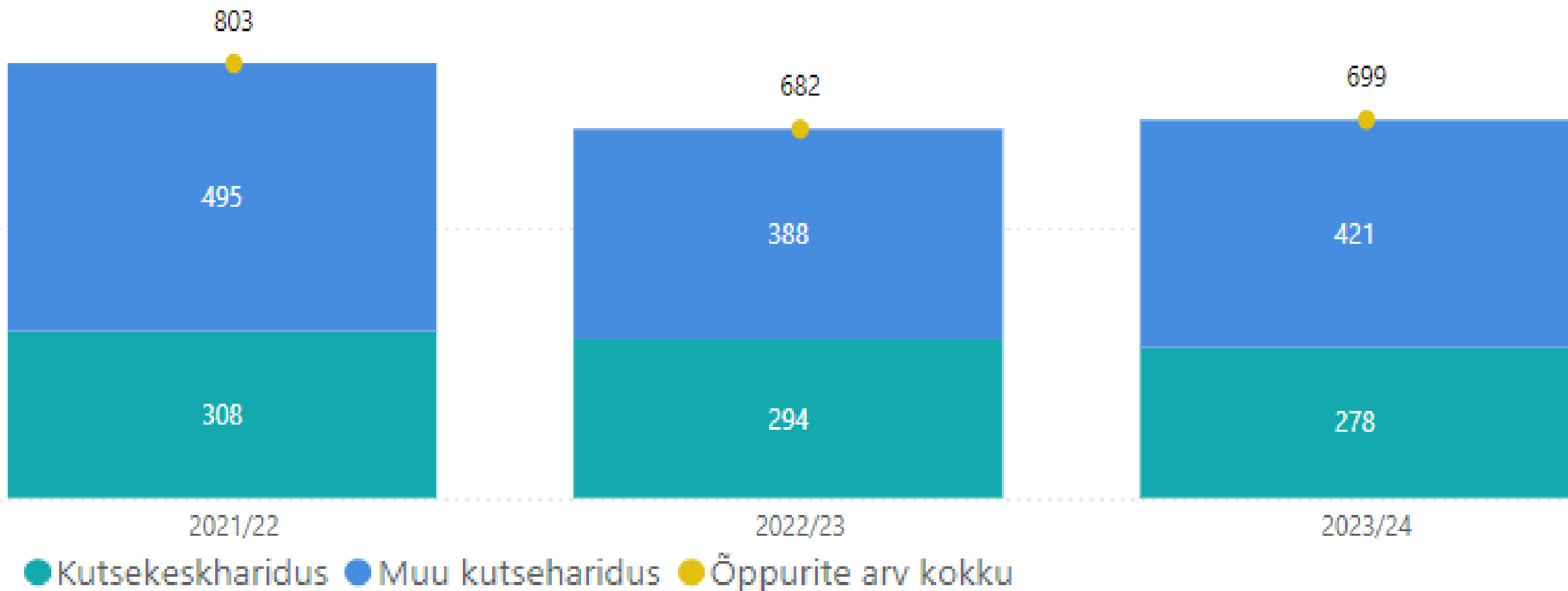

Õppijate arv vanusegruppide lõikes

Õppijate arv materjalitöötluste õppekavarühmas

Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035

Eesmärk: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut.

Üldeesmärgi saavutamist toetavad kolm strateegilist eesmärki:

1. Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemete ja -liikide vahel.

2. Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.

3. Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kõik kuni 18a osalevad
õppes. 90% 20–24.a
Eesti inimestest on
omandanud
keskhariduse aastaks
2035

40% põhikooli
lõpetajatest jätkab
õpinguid
kutsehariduses ja 60%
üldkeskhariduses
aastaks 2035

Valikuterohke
keskhariduse
pakkumiseks on
loodud
hariduskeskused
kõikides
maakondades
aastaks 2035

Õppimiskohustuse ea tõstmine

Eesmärgiks on, et kõik noored jätkaksid õppimist sest tänapäeva ühiskonnas on üha raskem saada hakkama keskhariduseta ning alla 18-aastane ei ole piisavalt ettevalmistatud tööelus edukaks hakkamasaamiseks

- Õppimiskohustus on **kohustus osaleda põhi-, kesk- või kutseharidusõppes** täites õpiülesandeid ning omandades teadmisi, oskusi ja pädevusi **enda arengu tagamiseks**
- Õppimiskohustus on Eestis elaval isikul, sealhulgas välisriigi kodakondsusega või määratlemata kodakondsusega isikul, kes on saanud enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit seitsmeaastaseks
- **Isik on õppimiskohustuslik 18-aastaseks saamiseni.** Õppimiskohustus loetakse täidetuks enne 18-aastaseks saamist juhul, kui isik on omandanud kesk- või kutsehariduse
- Kavas jõustada 2026/27 õppeaastast

PÕHIKOOL TOETAB ÕPITEE
VALIMIST NII ÕPINGUTE
VÄLTEL KUI LÕPUS

ÜKSKI NOOR EI JÄÄ
ÕPPIMISVÕIMALUSETA
(ETTEVALMISTAV ÕPE)

ÜHTNE SISSEASTUMISE
KESKKOND
KESKHARIDUSTASEME- JA
KUTSEÕPPESSE

KUTSEKESKHARIDUSÕPPES
UUED ERIALAD,
PAINDLIKUM LÄBIMINE, RÕHK
TULEVIKUPÄDEVUSTELE

KESKHARIDUSTASEME ÕPPESSE
LÄBIVALT AINEPUNKTID-
PERSONALISEERITUM ÕPE

A large crowd of diverse people in various professions and outfits, including astronauts, firefighters, police, and students, standing on a blue circular platform. The word "use" is partially visible on the left side of the image.

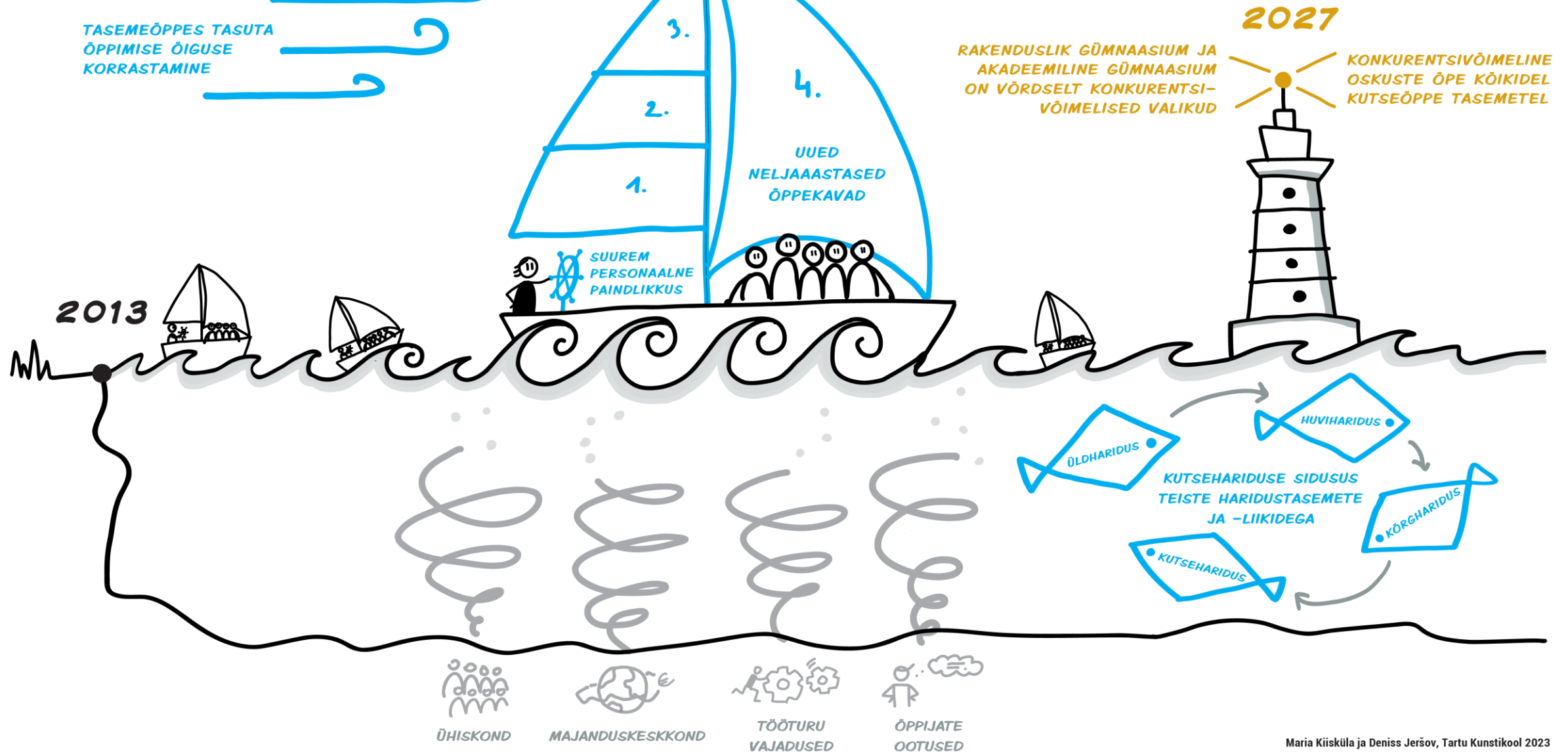
Reformi eesmärk

Muuta kutsehariduse väärtuspakkumine
tervikuna konkurentsivõimelisemaks ja
kutsekeskharidus atraktiivseks rakenduslikuks
alternatiiviks gümnaasiumiharidusele

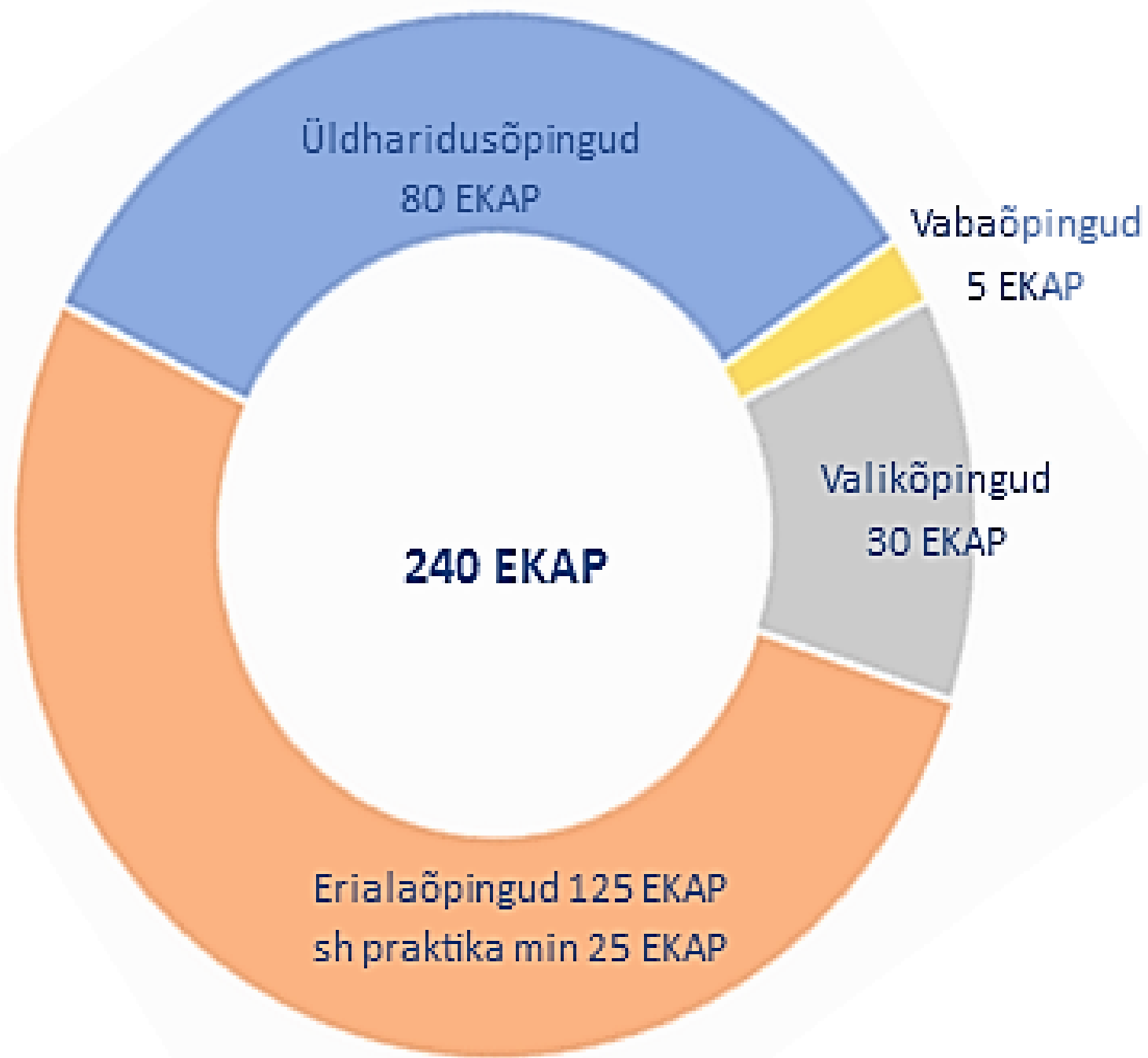
Tegevused

- ✓ Kutsekeskhariduse uue mudeli väljatöötamine
- ✓ Kutsehariduse ressursikasutuse korrastamine
 - tasemeõppes tasuta õppimise regulatsiooni kehtestamine
 - kutseõppeasutuste tegevustoetuste regulatsiooni ja rahastusmudeli ajakohastamine
 - vastutusvaldkondade süsteemi väljatöötamine ja koolivõrgu korrastamine
- ✓ Strateegiline kommunikatsioon

KUTSEHARIDUSE REFORM

Kutsekeskhariduse uus mudel

Oodatavad tulemused

- ✓ aastaks 2027 on uuendatud kõik kutsekeskhariduse õppekavad ja loodud uued tulevikuoskuste arendamisele suunatud õppekavad
- ✓ aastaks 2035 kasvab kutsekeskhariduse atraktiivsus ning 40-50% põhikooli lõpetajatest valib edasiõppimiseks just rakendusliku gümnaasiumi
- ✓ aastaks 2035 kasvab kõrghariduses edasiõppijate osakaal kolmandikuni kõikidest kutsekeskhariduse lõpetajatest
- ✓ kasvab tööandjate rahulolu kutsehariduse lõpetajate üld- ja erialaoskustega

Tõhusam ressursside kasutus

Reguleeritakse tasemeõppes tasuta õppimise võimalusi

Õppekulude hüvitamise kohustus tekib õpilastel, kes on:

- 1) koolituskohale kandideerides **eelnevalt juba vastu võetud** tasuta kutseõppe tasemeõppesse või immatrikuleeritud tasuta kõrghariduse tasemeõppesse;
- 2) vastuvõtmisele eelneva **10 aasta jooksul lõpetanud tasuta kõrghariduse tasemeõppe**;
- 3) vastuvõtmisele eelneva **5 aasta jooksul lõpetanud tasuta sama või kõrgema taseme kutseõppe**, välja arvatud juhul kui ta asub õppima lõpetatud taseme jätkuõppes;
- 4) vastuvõtuvõtmisele eelnevalt **2 korral kutseõppe tasemeõppesse vastu võetud ja mõlemal korral õpingud katkestanud** ning viimasest katkestamisest on möödas **vähem kui 5 aastat**;
- 5) asub õppima **võõrkeeles läbiviidavas tasemeõppes**

Tõhusam ressursside kasutus

Kutseõppeasutuste tegevustoetuste regulatsiooni ja rahastusmudeli ajakohastamine

- aluseks hariduskulude analüüs *
- taotlusteks kooskõla keskhariduse rahastamispõhimõtetega (diferentseerimisfondi loomine ka kutsehariduses),
- suurem kaal kvaliteedi- ja tulemusnäitajatel ning vähem detailsust koefitsientide näol
- rahastusmudel võtab arvesse vastutusvaldkondade jaotust
- valmib 2024.a lõpuks, kavas rakendada eelarveaastast 2026

*Eesti hariduskulud 2022. Hariduskulude analüüsi töörühma raport. (J.Aaviksoo, 2024)

Tõhusam
ressursside kasutus

Vastutusvaldkondade süsteemi loomine ja koolivõrgu korrastamine

- Koolidele vastutusvaldkondade määramise eesmärgiks on **tagada kvaliteetse õppe pakkumine piiratud eelarve tingimustes**
- **Vastutusvaldkond** - valdkond või õppekavarühm, milles kool vastutab õppe läbiviimise, arendamise ja populariseerimise eest
- **Vastutusvaldkonna kool** on valdkonna kutseõppe eestvedajana aktiivne partner HTMile ja sotsiaalsetele partneritele arendustegevuste kavandamisel ja elluviimisel
- Õpet jäävad pakkuma ka need koolid, kes ei ole vastutusvaldkonna koolid

Tõhusam ressursside kasutus

Koolidele vastutusvaldkondade määramise aluseks on:

- õppijate ja vastuvõetute arv, fookusega kutsekeskharidusõppel
- tulemusnäitajad (erialane rakendumine, kutseeksamite sooritamine, väljalangevus)
- võimekus pakkuda õpet erinevate erialade ja kutsetasemete õppekavadel
- õppe kvaliteet sh Kvaliteediagentuuri ja erialaliitude hinnangud
- õppebaasi kasutamisevõimalus erinevate valdkondade vahel
- regionaalne mõõde
- kutsemeistrivõistlustel osalemine
- kutsehariduse õppekavade loome, õpetajate täienduskoolituse jms arendustöö suutlikkus

Tõhusam ressursside kasutus

Valdkonna arengu eest vastutava kooli ülesanded on järgmised:

- olla **õppekavaarenduse ja sellega seonduva võrgustikutöö eestvedaja** konkreetsetes õppekavarühmas
- **teha süsteemset siseriiklikku ja rahvusvahelist koostööd** valdkonna teiste õppeasutuste (sh kõrgkoolidega) ning kutse- ja erialaliitudega õppekavade ja -võimaluste arendamisel
- **pakkuda mitmekesised õppevõimalusi** (õppevormid, kutsetasemed, erialad) nii noorte esmaseks koolituseks, kui täiskasvanute täiendus- ja ümberõppeks kogu valdkonna ulatuses **arvestades tööturu muutuvaid vajadusi**
- olla **partneriks** kutse- ja erialaliitudele valdkonna **populariseerimisel** ning uuendusteabe jagamisel

Vastutuse jaotus materjalitööstluse õppekavarühmas

Teaduspõhine
õppekavade ja
õppevara arendamine
ning rakendamine ja
õppekvaliteedi
hindamine,
personaalsed õpiteed ja
õpianalüütika, **ÕKVA+**

Tegevused 2023 - 2029

- Uuringute läbiviimine kutsehariduse väljundpõhiste 2.-5. taseme õppekavade rakendumisest
- Kutsehariduse tasemeõppe kontseptsiooni, sh kutsekeskhariduse õppekava mudeli ajakohastamine
- Õppekavade arendamine
- Õppeasutuste võimestamine õppekavade arendamiseks ning õppeprotsessi paindlikuks ja õppijakeskseks korraldamiseks
- Kutsehariduse õppevara arendus

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!

Aulika.Riisenberg@hm.ee

OsKuS - kutsesüsteemi reform

Kavandatavad muudatused

- oskustepõhine lähenemine fookusega tulevikuoskustele
- protsesside paindlikkuse suurendamine
- kutsestandardite kiirem ajakohastamine
- kutsete ühtse e-taotluskeskkonna loomine
- juhtimissüsteemi optimeerimine

Rohkem infot

- Külli All (HTM, kylli.all@hm.ee)
- Tiia Randma (Kutsekoda, Tiia.Randma@koda.ee)

Tegevused 2022 - 2029

Tervikliku oskuste ja kutsete süsteemi OsKuS loomine

- OSKA uuringumetoodika arendamine
- õigusraamistiku uuendamine;
- oskuste kirjeldamine, oskusprofiilide koostamine;
- oskuste vastavushindamiseks ja tunnustamiseks mudeli välja töötamine ning rakendamine
- sihtrühmade koolitamine uuenenud süsteemist ja informeerimine oskuste hindamise ja tunnustamise abistamiseks kasutada olevatest tööriistadest;

OsKuS digiarendused (<https://www.kutsekoda.ee/oskused-2/>)

Ajakava

1

2023 Kutsesüsteemi analüüs – sisend õigusraamistiku muutmisele

LevelLabi uuring - peamiste tugevuste ja probleemide tuvastamine, muudatusettepanekud, nende teostatavuse analüüs; mikrokvalifikatsioonide kasutamise võimalustest kutsesüsteemis; VÕTA aruanne

2

2024 – 2025 Kutseseaduse/Oskuste seaduse VTK, uus seadus

Ametiprofiilide piloodid

Kompetentsiprofiilide piloodid, valdkonna kompetentusprofiilid?

Mikrokvalifikatsioonid?

Uute standardite, akrediteerimisprotsesside ja hindamiste pilootimine.

3

2026.... Rakendumine ja üleminek

Teavitus, kommunikatsioon, rakendumine järk-järgult